

ČASOPIS S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO.

Štev. 6.

V Ljubljani 1. junija 1884.

Leto XIV.

Zvonovom.

Zvonovi s cerkve
Vrh strme gore
V dolinsko tihoto
Ljubó mi zvoné.

Zvonite lepó,
Zvonite glasno,
Da onkraj goróvja
Vas tudi čujó.

Tam rojstni mi kraj,
Tam bival sem kdaj,
Tam mati ljubéča
Živi mi še zdaj.

Prek širnih planjav
Do mirnih nižav
Znanite jej mojo
Prisrčno ljubáv.

V molitvi sreá
Hitim do Bogá,
Naj on jej veselja
Obílega dá.

Fr. Krek.

Vile.

(Priповedka.)

Bлізу gozda, v katerem še denes rastejo goste bukve, stala je hišica, narejena prav priprosto iz lesá in s slamnato streho pokrita. V tej hišici je živelá mati z dvema otrokoma, katerima je bil oče vže pred dvema letoma umrl. Déček, Branko, bil je dvanajst, a njegova sestra Milica stoprav devet let stara. Obá sta bila pridna in ljubeznjiva otroka;

mati ju je neizmerno ljubila. Malo ne vsak dan sta hodila v les nabirat suhljádi.

Bilo je necega lepega po póludne. Solnce je vroče pripekalo in dan je bil tako lep, da bi ga ne bil mogel lepšega izprositi od Bogá. Milica je šla v gozd, da bi si poiskala hladne sence. Počasi je stopala tjã po hladnem lesovji proti viru, okolo katerega so rasle vitke jelše. Naproti jej priletí lep, bel golobček. Okolo glave jej začne frčati, a ona se niti ne zmeni zanj. Šla je dalje proti žuborečemu virčku, gledajoč v tla. Tu in tam si je utrgala po kako cvetico. Nekaj stopinj pred virom postoji ter pogleda préd-se.

Osupela je.

Okolo vira so stale prekrasne devičice, držèc druga drugo za roki. Bile so to gozdne Vile. Oblečene so bile v tenke haljine in dolgi lasje so jim padali preko ram daleč doli po hrbtu. Plavale so nad zemljó v zraku ter se vrtele okolo vira pevajoč s tenkim glasom najmilejše pesence. Igrale so ples, ki se imenuje „kólo.“

Kakó je vse to gledala Milica! Saj takó lepih deklie še nikoli videla ni, in še nikoli ni slišala takó milega petja.

Nekaj korakov je pristopila k viru. Zdajci je zašumélo listje pod njenima nogama. Vile se ozró ter ugledajo Milico. Ustrašile so se dekleta. Najlepša izmed njih skoči k njej ter jej jezno reče:

„Zakaj nas motiš, dekletce, pri našej zabavi? Ali ne veš, da je to zelo opasno (nevarno) za tebe?“

Milica ni slišala njenih svarècih besed, nego še z večjim veseljem je poslušala nje mili glas ter jej zrla v njeno prekrasno lice.

„Kakó ste vender lepe!“ vzkliknila je Milica.

„Nas ne sme gledati človeško okó!“ dejala je Vila z osórnim glasom, prijelà deklíco za roko ter jo peljala k viru. Pokropila jo je z vodo, rekoč: „Odslej mi bodi jelša, vitka jelša!“

Čudno se je zdelo deklíci v tem hipu. Njeno telo se je raztegovalo k višku in roki ste se jej razprostirali. Nogi ste se jej vrinili v zemljo. Rada bi bila pohitéla iz gozda domóv, ali niti stopinje ni mogla narediti. Zdaj je sirota spoznala, da je pretvorjena v jelšo. Strepetala je od gróze in strahu.

V tem sta bila mati in Branko v velicem strahu zaradi nje. Vso hišo sta preiskala, klicala jo, ali nikjer je ni bilo.

„Morda je v gozdu!“ reče Branko ter se napotí z materjo iskat jo. Milica ju je slišala, in tudi videla, kakó sta se jej približevala.

„Ondú, mati, ondú pri ónem viru je večkrat posedavala,“ in k viru sta hitela mati in sín.

„Milica, Milica! sreé moje!“ klicala je mati v velikej britkosti, da se je razlegalo daleč tjã po gozdu; ptički so vzleteli iz svojih gnezd, kakor bi hoteli vprašati ubogo mater, kaj se je zgodilo z njeno hčerko Milico.

„Milica, Milica!“ klicala je uboga mati in debele solzé so jej tekle po bledem lici. In vse to je videla in slišala Milica. Rada bi skočila k materi ter jo objela; rada bi glasno vzkliknila in rekla: „Matí zlata, tukaj sem! Ali me ne poznate več?“ Ali ko je odprla usta, da bi se materi oglasila, slišal se je samó tihoten šepét, kakor da bi zašumélo listje. Hotela je roki

razprostreti k materi, a samó veje so se zgibale. Neizrečeno britkost je občutila Milica, vidéč, da se mati in Branko vračata domóv.

Zdaj je ostala zopet sama v gozdu. Tudi Vil ni bilo videti več.

Mračiti se je vže začelo. Strah je bilo deklice v temnem gozdu. Kakó so trepetale njene veje, in solzé so jej stopile iz oči ter lile po deblu.

Po gozdu je zapihal vetrič. Okolo Milice je pihljaj takó nežno.

„Denes si prišla sém, denes!“ šepetal jej je. „Jaz vem, da te včeraj še ni bilo tukaj. A ne žaluj; jaz vem, da ne bodeš dolgo ostala tukaj.“ Takó je govoril veter ter božal deklici nežno lice.

Pod njo je žuborel virček: „Jaz vem, kakó si prišla sém. Kaj ne, Vile so hudobne? Ne boj se, nè! Necega dne te jaz poljubim, in prosta bodeš svoje nesreče.“

Nad njo so blestéle svitle zvezdice; na njo so zrle. „S teboj se bomo razgovarjale po noči. Kmalu bodeš zapustila šumeči gozd.“

Takó je Milico vse tolažilo po noči in jej lajšalo sréc, dokler ni zatisnila oči v sladko spanje. O kako lepe sanje je imela! Bila je domá pri materi in pri bratei. Kakó sta se veselila njenega prihoda!“

Zjutraj so jo vzbudili solnéni žarki. Od velike žalosti je njeno sréc plakalo, videč, da je še vedno v gozdu. Sanjala je o dómu, materi in bratcu. Po dnevi so prileteli ptički na njene veje. Kósi, liščeki in drugi ptički so jej žgoleli sladke pesence ter jej pripovedovali lepe pripovedke o tujih gorkih krajih. Večkrat je priletel k njej lep, kakor sneg bel golobček.

„Nikár se ne boj, Milica,“ zašepetal jej je tiho in takój odletel.

Kadar je zlato solnce zatónilo za gorami, vselej so se jej prikazale Vile. O kakó so bile lepe! Da-si jo so začarale, vender jih ni mogla sovražiti. Vzdignile so se k višku ter zrle k zahajajočemu solncu. K njemu so stegovale svoje bele roke, kakor bi ga hotele pridržati. In pele so takó mlo, takó sladko, da jih je Milica vsa očarana poslušala ter pozabila na svojo žalost. Pele so:

O solnéce zlató,
Kaj jemlješ vže slovó!
Pri nas ostani še,
Ne hodi za goré.

Ko skriješ se nam ti,
Povsod se nam zmračí,
In pride noč temná,
Ótíde rádosť vsà.

O malo še postój,
Mi bomo ti nocój
Zapele pésenco,
Ój pesenco sladkó!

Takó so prosile Vile zlato solnéce, ali zamán. Ni jih slušalo, nego utónilo je za sinjimi gorami. Milica si je mislila: ako bi bila jaz zlato solnce, ne bila bi še utónila, nego poslušala bi raje to rajsko petje Vil.

In vse to se je ponavljalo dan za dnevom in Milica se vsega tega ni naveličala. Bil jej je kratek čas. Skoraj bi bila vže pozabila matere in brata.

Takó je preteklo več mesecev. Prišla je hladna jesén. Listje je rumenávalo, ptice so se zbirale in odpotavale na topli jug. Hladni jesenski vetrovi so prepihavali po tihem gozdu igrajóč se z ovenélim listjem. Britko je bilo Milici pri srci. — Necega dne premišljuje svojo osodo. Zdajci je zašumelo listje; nekdo se je približeval. Milica pogleda, in vidi — svojo mater.

Kakó se je izpremenila uboga žena v tem kratkem času! Lice jej je upalo in obledélo, lasjé so jej osivéli. Prišla je k viru; zrla vanj in plakala.

„Ni je več, ni!“ vzdihnila je mati in povzdignila oči k nebesom. „Modri vladár, ki stoluješ v nebesih, povéj mi, kaj se je zgodilo z mojím otrokom?“

Pokleknila je ter se naslonila ob vitko jelšo, ne vedoč, da je to nje lastna hči. Kdo popiše občutke uboge Milice! Srcé se jej je krčilo od žalosti, videč, plakajočo mater, a pomagati jej ni mogla.

Nekoliko trenotkov je klečala mati.

„Ni je več, ni! moje Milice ni več!“ vzdihnila je zopet in odšla.

Tudi Branko se je jokal po sestrici. — Nekaj dni pozneje, ko je bila mati v gozdu, šél je tudi on tja. Počasi je korakal po gozdu. Zdajci nekaj sfrčí nad njim. Ozné se k višku in vidi, kakó podi jastreb belega goloba. Dečku se je golob zeló smilil.

„Vzléti k meni, golobček moj ljubi!“ zakliče mu deček iz vsega grla, in res mu golobček takó vzletí na roko. Branko ga hitró skrije pod suknjo. Jastreb videč, da mu je golobček všel, leti dalje. Deček pritisne lepega golobčeka k sebi in ga rahlo gladi z rokó.

Golobček mu reče :

„Otel si mi življenje, hvaležen ti hočem biti. Jaz znam za tvojo sestrico.“

Osupel ga pogleda deček.

„Saj veš za hladni virček v tem gozdu in ondu je začarana tvoja sestrica. Poslušaj me, povedati ti hočem, kako jo rešiš. Ravno zdaj je najpripravnejši čas za to, ker solnce zahaja. Vil se nama zdaj ni batí, ker so v zraku in se poslavljajo od zahajajočega solncea. Zatorej hitíva k virčku. Jaz vzletim na jelšo, ki stoji poleg vira, a ti pojdi k viru in pokrópi jelšo, na katerej bodem sedel ter reci na glas: „Vitka jelša, vitka jelša, bodi mi zopet Milica!“ Ne zabi teh besed. Nad seboj bodeš slišal petje, a Bog ne daj, da bi pogledal k višku ter poslušal!“ Takó mu je rekel golobček.

Hitéla sta k viru. Golobček vzletí na vitko jelšo, stoječo poleg vira. Jedva prihití deček k vodi, vže sliši nad seboj petje, kakeršnega še nikoli ni slišal. Vže je hotel pogledati k višku, ali spómmel se je besed golobčkovih. Hitro pokrópi jelšo, rekoč: „Vitka jelša, vitka jelša, bodi mi zopet Milica!“

In glej! v tem trenotku se je začela jelša gibati in postajati manjša in manjša. Njena skorja se je izpremenila v obleko, dve veliki veji v človeški roki a manjše vejice v lepe lasé. In v nekoliko trenotkih je stala pred Brankom njegova sestra Milica. Zdajci priletí golobček ter pravi: „Bodita tiho, ter bežita, bežita, da še o pravem času prideta iz gozda. In bežala sta držéč se za roki. Skoraj brez vse sape sta prihitela domóv. Branko veselo zavpije: „Mati! Milica je prišla domóv.“

Mati je bila ravno v hiši. O kakó so jej te besede pretresle srcé; ali Milica je bila vže v njenem naročji.

To vam je bilo veselje brez koncea in kraja. Milica je morala vse na drobno povedati, kakó se jej je godilo v gozdu.

Mesec dni so še ostali v tej hišici, potem so jo prodali in se preselili daleč od rečenega gozda. Dobro se jim je godilo. Mati je učakala še mnogo let v sreči in veselji. A Milica še zdaj rada pripoveduje otrokom, kako se jej je godilo v gozdu pri Vilah.

Miljenko Devojan.

Pot zgrešila.

Glej, glej, Dragica moja, kakó me gledaš debelo! Pozná se ti na nedolžnih očesih, da si zgrešila pravi pot. Nu, kdo bi ti zaménil, sréce moje, da si se dala zapeljati prelepemu vzpomládne mu dnev u. Zlato solnéce na nebu v polnej svitlobi, prijetna vonjava dehtečih cvetic po travnikih in livadah, drobni pisani metuljéki, veselo kriljajoči po čistém zraku, kdo bi

bil, da bi ga vse to ne izvabilo iz zaduhle tesne sobe vèn v prijetno naravo božjo! Dà, dà, kako lepo diše zrele rúdeče jagode ondú na zelenem gričku; kako veselo je gledati pisana oblačilca cvetic ondú ob gozdnem robu in po širocih poljanah; vse to je zapeljalo tudi tebe, Dragica moja ljuba, da si šla od dóma ter pustila dobro skrbno mater, ki te bolj čuva kakor svoje oko! In tú zunaj v cvetočej naravi božjej, obsuta od ljubkih cvetic, pisanih metuljev in Bog si ga védi, kako se imenujejo vse óne mične stvarce božje, ki

so te izvabile takó daleč iz varnega zavetja preljubih starišev, zgrešila si pravi pot in zdaj stojiš sredi teh zapeljivih stvarcev ter ne znaš domóv. — Dà, dà, le me glej, vidim te, vidim, kako plaho se oziraš okoli, in kako tesno ti je srčee v nežnih, mladih prsih. Zgrešila si pot, in zdaj ne znaš domóv, kjer te takó pristréno ljubijo in morda vže jočejo po tebi: — oče, mati, bratei, sestricice tvoje, kje so? Kako me gledaš! In vender se ne bojiš? Kdo ti daje poguma? — Dà, slišala si, da prebiva in čuje Bog nad teboj, in On je, ki zna in more pomagati v vsakej zadrégi. Upaj nanj, otročiček moj ljubi! tudi tebi pomóre zdaj še iz tvoje zadrége; — ali nekaj te prosim, da ne zabiš nikoli in to je, poslušaj: Mnogo sladkih prilizovalcev in zapeljivcev te bode izpremljalo v tvojem poznejšem življenji, o takrat, takrat ne hodi takó lehkomiselnó in zaupno v vabljivo omamno veselje. Bog, ki je nad nami v svitlih nebesih, ne more in tudi ne sme vselej pomagati v takih priložnostih. Dal ti je um, s katerim se čuvaj in bráni zlá, in dal ti je prósto voljo, — blagor ti, ako ne kreneš s pravega póta! Tvoja krepóst se bode mérila po tem dvojnem merilu, in gledalo se bode na to, kako si slišala glas svarijoče te vesti, katero ti je dal Gospod, tvoj Bog, za voditeljico tvojemu življenju. In zdaj — z Bogom! Ostani mi zdrava, Dragica moja! *Ivan. T.*

— * —

Libuša.

(Česka pripovedka.)

Na zlatem Višegradu je vladal knez Krak. Ljudje so ga ljubili, ker je bil moder in pravičen. Ko je umrl, zapustil je tri hčere: Kazo, Teto in Libušo.

Kaza je poznala vsako travo in njeno zdravilno moč. Čehi so mislili, da je čarovnica.

Teta je učila ljudi spoznavati bogove in jih častiti. Grad Tetin ima svoje imé od nje.

Libuša je bila najmlajša ali modrejša in krasnejša od sester. Zato je postala knéginja.

Vladala je dobro, pravično je sodila, in je bila ljubezniva bogatinu in beraču. Zato jo je spoštovalo vse ljudstvo.

Nekdaj se razpjeta dva brata, Hrudoš in Staglav zaradi očetove dedovine. Hrudoš je hotel imeti vse sam, ter ni hotel bratu ničesar prepustiti. Zato pokliče Libuša lehe in vladike na sveti Višegrad, da bi se posvetovali o pravu.

Zberó se, da bi sodili bratoma. Kneginja pride v belej obleki in sede na visok stol. Poleg nje sedejo tri krasne device. Jedna je držala oster meč, druga čisto vodo, a tretja je kurila na žrtveniku.

Vse utihne. Libuša vstane in reče: „Hrudoš in Staglav, sinova Klenova, rodna brata! Moja volja je, da bi vidva vladala skupaj vsemu imenju, katerega je vama zapustil oče. Taka je bila navada pri nas do sedaj.“

Lehi in vladike so hvalili izrek kneginje in mlajši Staglav je bil zadovoljen ž njim. Ali Hrudoš ne takó; on skoči srdit na nogi, razjezi se in zavpije na vse grlo: „Sramota možakom, katerim vlada ženska!“

Te besede razžalijo kneginjo. Ni hotela vladati dalje. Lehi in vladike so se jezili nad Hrudošem in prosili kneginjo, naj bi si izbrala moža, njega bi slušali kakor kneza.

Knjeginja ukaže osedlati svojega konja belca. Izmed lehov in vladik izbere dvanajst poslancev, dá jim zlat plašč, belo žezlo in knezov klobuk, rekoč: „Jezdite za mojim belcem. Našli bodete moža sedečega pri železni mizi in jedečega v senci velikega drevesa. Moj belec se bode ustavil pred njim in pokleknil pred njega; ogrnite ga s kneževo opravo in pripeljite ga na Višegrad. Ta je moj izvoljeni in vaš knez.

Opravijo se poslanci za belcem; dirjal je pred njimi, da so mogli komaj za njim. Jezdili so še dolgo preko gor in dolin, preplavali vže Moldavo in Labo in prišli k Stadicem.

Tam zdirja Libušin belec po novo izoranej njivi, ustavi se in pokloni pred oračem. Poslanci prijezdijo in najdejo vladiko Premisla sedečega na preobrnem plugu; na železnem lemeži je imel svoj kruh kakor na mizi, košato drevo mu je delalo senco, a voli so se pasli po njivi.

Poslanci spoznajo svojega novega kneza, globoko se mu priklónejo, povedó mu Libušino voljo in mu izročé plašč, žezlo in klobuk.

Kadar vidi Premisl to, zgrabi svojo leskovo palico, vtakne jo v tla, nagrebe prsti okolo nje, kakor bi sadil drevo, in glej! palica ozeleni in požene tri mladike. Ali dve se posušite, a tretja raste tem krepkeje in dozori sad na njej. Premisl reče: „Poslanci Libušini in naroda českega! Orača kličete na prestol, predno je dokončal svoje delo. Ako bi bil potegnil moj plug brazdo do meje, ostala bi Česka neodvisna na veke. Tri mladike pa naznanjajo vašej kneginji tri sinove; dva bočeta zvenéla predno doraseta, a tretji bočede vladal na prestolu.“

Poslanci se čudijo Premislu, opravijo ga z zlatim plaščem, dajo mu žezlo v roko in ga pokrijejo s klobukom. Belec sam priskače, ter pusti mirno sestí novega gospodarja na svoj hrbet. Veseli se vrnejo na dvor Libušin.

Radovala se je Libuša svojega možá, radoval se je narod novega kneza. A Premisl je bil s seboj prinesel na Višegrad leseno torbo in črevlje iz ličja v znamenje, da je prišel iz kmetskega stanu na prestol. Kadar so njegovi sinovi in vnuki ugledali torbo in črevlje, spominali so se svojega deda Premisla; spominali so se, da je bil kmet in se čuvali ošabnosti.

Leska na njivi Premislovej se je razrasla in zarasla vso njivo. A oběini, katerej je pripadala njiva, dali so kralji česki za spomin pravico, da jej ni bilo treba plačevati drugega davka nego merico lešnikov.

Zidanje Prage.

Premisl sklène sezidati mesto na primernem kraju. Posvetuje se o tem z Libušo. Libuša gre iz svojega grada Libušina in pelje Premisla na visoko goro. Pokaže mu grič v daljavi in reče:

„Glej, ondú, kjer se izliva Brusnica v Veltavo, stoji grič. Ta kraj sem si izbrala za novo mesto.“

Sedeta na konja in jezdita na ta grič in ukažeta delavcem, da bi začeli zidati mesto.

Ali nista znala, kako bi imenovala mesto. Zatorej poroči Libuša svojim služabnikom: „Idite na grad in vprašajte delavce, kaj delajo?“

Služabniki pridejo tja in vprašajo tesarja, katera so bili našli prva na delu: „Kaj delata?“ Tesarja odgovorita: „Teševa prag?“

Póšli se vrnejo na grad Libušin in povedó véрно, kaj so videli in slišali. Kadar sliši Libuša odgovor, imenovala je novo mesto „Prago?“

(Po Ed. Erbenu: „Obrázky z dějin elasti;“ poslov. Fr. Hubad.)

Jezus in sv. Peter.

(Narodna legenda.)

Potovala sta Jezus in sv. Peter. Da nista lačna hodila, kupi Jezus kruha in sira in dá oboje sv. Petru, da naj spravi v svojo popotno torbo.

A sv. Peter je vedno za Jezusom zaostajal. Motil ga je sir v torbi také dolgo, dokler ni vsega skrivaj pojedel.

Po daljšem potovanji trudna in lačna sedeta po póludne v senco pod košato drevo, da si odpočijeta in okrepčata. Za južino vzame sv. Peter kruh iz torbe in ga položi pred Jezusa, da ga razdeli.

„A kje je sir?“ vpraša Jezus.

„Teга ne vem, moral sem ga izgubiti,“ izgovarja se sv. Peter.

Jezus se ni hotel prepirati ž njim. Molčé razdeli kruh v polovici, jedno dá sv. Petru, a drugo obdrži sebi.

Ko sta se dovolj odpočila, odpravita se zopet na pot.

V mesto prišedši, slišita, da je kraljevi sin zbolel in mu najučenejši zdravniki ne morejo pomagati.

„Tukaj lehkó kaj zasluživa,“ reče Jezus sv. Petru in oba se podasta v kraljevo palačo.

Jezus ozdravi bolnika in dobi obljubljeno plačilo, katero si s sv. Petrom deli. Denar deva na tri kupce, rekoč: „Ta del je moj, ta je tvoj, a tretji je ónega, kateri je snedel sir.“

„Jaz sem ga!“ zavpije sv. Peter nepremišljeno in se izdá.

Zapisal Jos. Žirovnik.

Veseli otrok.

Vetice cvetó

In ptički pojó;

Zakaj bi ne péli,

Življenja veséli;

Hópsasa trálala hóp!

Živalce drobné

Po zraku vršé,

In vsaka po svóje

Raduje se, póje;

Hópsasa trálala hóp!

Kaj mar mi skrbí,

Sem zdrave krvi;

Zatórej vesélo

Sreé mi bo pélo:

Hópsasa trálala hóp!

I. T.

Rumunska kraljica.

Daleč tam doli na vzhodu ob dolnjem Dunavu se razprostira prelepa rumunska kraljevina, obsezajoča Valahijo in Moldavijo med Dunavon, Prutom in Transilvanskimi Alpami, potem še Dobruđo med Dunavom in Črnim morjem. Prebivalci te lepe kraljevine so po rodu največ Rumuni (Vlahi) in po veri pravoslavni kristijani. Rumunci so bili dolgo zaničevan narod v Evropi, a junaško so se držali v poslednji turški vojski in si v novejši dobi pridobili slavno ime. Denes se mnogo piše in govori o Rumuncih, in to po pravici, ker takó čvrst in krepak narod je vreden takó lepe kraljevine. Mnogo Rumuncev živi tudi v naši avstrijsko-ogrskej monarhiji ter so zvesti podložniki naše države. Zatorej radi občujmo ž njimi in bodimo veseli, da je imamo sosede. A zdaj si oglejmo še nekoliko kraljevo palačo

v rumunskem stolnem mestu Bukrešu (Bukarestu). Tu najdemo plemenito gospó iz nemške rodovine, Elizabeto, sedanjó kraljico Rumunsko. Leta 1869. se je podala z rumunskim knezom Karolom tja doli proti vzhodu, da bi bila Rumuncem dobra mati,

Elizabeta, kraljica Rumunska.

knezu ljubeznjiva supruga in vzgled skrbne gospodinje. In res, daleč od svoje prave domovine pridobila si je takój sreč svojih zvestih podložnikov, in ni ga pravega Rumunca, da bi ne ljubil in spoštoval svoje kneginje, sedanje kraljice Rumunske. Za mlado Rumunsko kraljevino je

kraljica Elizabeta kakor svitla zvezda, ki razsvitljuje temó ter preganja mnoge neugodnosti iz dežele. Ona je, ki je vpeljala novo življenje v umetelnosti in pesništvo, v godbo in slovstvo Rumunsko. Njeno srce je plemenito in polno najlepših kreposti. Ona ni le skrbna mati bolnikom v bólnicah in siromakom po sirotišnicah, nego ona je mati v pravem pomenu te besede tudi sirotam, ki so ostale brez očeta in matere zapuščene od vsega svetá, ter nemajo nikogar, razven nje, ki skrbi zanje in jih ljubi, kakor bi jim ne bila dobrotnica, nego prava mati.

V dan 23. maja 1882. leta sta bila knez Karol in njegova supruga Elizabeta v stolnem mestu Bukrešu od rumunskega ljudstva z veliko navdušenostjo venčana za kralja in kraljico. Elizabeta je princeza Wiedska in je bila rojena v dan 29. decembra 1843. leta v Neuwiedu na Nemškem.

I. T.

Potovanje cesarjeviča Rudolfa in cesaričinje Štefanije v jutrove dežele.

Bilo je v dan 14. aprila tekočega leta, da sta prevzvišena prestolonaslednika nastopila potovanje v jutrove dežele. S posebnim dvornim vlakom državne železnice sta se odpeljala rečenega dne ob polu jedenajstih z večera do Oršove, kjer ju je čakal na bregu veličastnega Dunava cesarski parnik po imenu „Miramare.“ Nepretrgoma sta od tod nadaljevala vožnjo do glavnega mesta turškega cesarstva — Carigrada — kamor sta dospela v jutro 17. dne meseca aprila.

Predno omenim veličastnega vzprejema, katerega je napravil sedaj vladajoči sultan „Abdul Hamid“ svojima visokima gostoma, hočem ob kratkem opisati druge priprave, ki so se vršile v ta namen v glavnem mestu turškega cesarstva. — Vse mesto je bilo bogato okinčano z zastavami; ceste razprostranjenega mesta so bile do malega prenovljene in okrašene. Mnogo starih poslopij, ki so bila v ulici, ki drži k palači avstrijskega poslanika, podrli so in ustvarili tam lepe široke ceste. A na obalih morja je lesketalo poleg morskih velikanov — parnikov avstrijskega trgovskega društva „Lloyd,“ katerih je bilo tačas 9 v pristanišči — tisoč čolničev in barče v izvanrednej krasoti. — Tudi sultan se je potrudil po svojih močeh visokima gostoma prirediti bivanje v njega stolnem mestu, kolikor najbolj mogoče prijazno. Na svojem dvoru imenovanem „Yildie kiosk“ je sezidal med krasnim zelenjem inozemskih rastlin prekrasen dvorec, čegar zidanje je sam nadzoroval, in ki je stalo 250.000 frankov. In kako okrašeni so bili notranji prostori namenjeni za stanovanje Njiju Visokostim! V jednej teh sob razgrnjena je bila po tleh prekrasna preproga, katere vrednost se niti ceniti ne dá. Najspretnejši tkalci so jo delali 10 let. Vsa hišna oprava je bila prepeta z dragocenim blagom, ki je nepopisljive vrednosti. Posebno nakitene so bile sobe, namenjene nadvojvodinji Štefaniji. Turški cesar je pripravil svojima gostoma vzprejem, kakor si ga naj-sijajneje misliti moremo. Take so bile priprave pred prihodom. A ko je v jutro v 17. dan aprila naznanil strel prihod parnika „Miramare“ vzkípelo je navdušenje do vrhá. Lloydovi parniki, na katerih so se zbrali avstrijski podaniki vseh narodnosti avstrijskih, napravili so veličasten špalir, a dva turška parnika sta odplula cesarskej ladiji naproti..

Ko je „Miramar“ dobila dovoljenje, da sme v Bospor, odplule so vse ladije proti Carigradu, rekše proti krasnem vrtu Sultanovem, imenovanem „Dolma Bagdsche“ pri Carigradu. Ondu so že čakali turški dostojanstveniki, ki so takój, ko se je prikazala „Miramare“ odpluli v lepih čolničih ladiji naproti. Turški parniki so v tem 21krat ustrelili.

Visoka gosta sta stopila raz parnik v lep za nju pripravljen čolnič, ki je bil ves z rudečim blagom prevlečen in katerega je veslalo 12 v sviléno obleko opravljenih veslačev, ter se odpeljalo v njem na suho. Od tam naprej sta se peljala v prekrasnej kočiji, katero so vlekli 4 konji v lepem z zlatom okrašenem vprežnem jermenji v cesarski grad „Yildie kiosk,“ kjer jih je sultan Abdul Hamid pričakoval v prestolnej dvorani.

Pozdrav je bil tu najsrčnejši in visokima gostoma primeren.

Še tistega dne po póludne sta si ogledala mošejo „Aja Sofijo,“ ki je jeden največičastnejših turških božjih hramov. Slučajno je takrat nek slep „ulema“ — turški duhovnik — zbranej množici pridigoval.

Drugi dan sta bila visoka gosta navzoča pri „Selamlík-u,“ to je pri molitvah, ki se vrše vsak petek in katerih se vdeležuje tudi sultan. To pot so se vršile v mošeji „Medschiedie.“ Do 30.000 ljudi je bilo tam zbranih. Sultan sam je prijezdil na lepem beleu v cerkev ter se mudil tam do $\frac{3}{4}$ ure.

Po končanih molitvah sta se podala Rudolf in Štefanija v palačo avstrijskega poslanca v Carigradu, kjer ju je navdušeno pozdravila zbrana avstrijska naselbina. Ta mu je podala pismo udanosti in zvestobe, katero je prevzvišeni prestolonaslednik radostno vzprejel, zatrjujoč, da ga zelo veseli daleč od domovine videti toliko število vernih avstrijskih podanikov. Zvečer je bil v cesarskej palači obed, katerega se je vdeležilo 62 povabljenecv.

V 19. dan aprila pripeljala sta se visoka gosta zjutraj na azijski breg Bospora, kjer sta bila pripravljena za nju dva lepa konja za ježo. Ogledala sta si ondu turško mesto „Skutari,“ ki šteje do 80.000 prebivalcev ter je imenitno obrtno in kupčijsko mesto v Malej Aziji. Skutari leži Carigradu ravno nasproti ter ima sloveče carigradsko turško pokopališče, kjer pokopavajo turške bogatine — kajti znano je, da imenitni Mohamedani ne marajo biti pokopani v Evropi, nego v svojej oporoki volijo, da se prepelje njihovo truplo na azijska tla in ondu pokoplje — in jezdila potem na goro „Burgulu,“ kjer sta uživala najkrasnejši razgled po Bosporu. Od tam podala sta se v sultanovo palačo „Beylechey.“ Ta palača je jedna največjih; tu je stanovala tudi cesarica Evgenija, ko je 1867. leta bivala v Carigradu. — Ogledala sta si tudi mornarsko in topničarsko vojašnico, kjer so cesarjeviču poklonili dva prekrasna samokresa.

V nedeljo 20. dne aprila sta se odpravila visoka gosta zjutraj k sv. maši v cerkev Matere Božje. Po póludne sta se peljala k „gradu s sedmimi stolpi“ in si ogledala te stolpe, ki so služili nekdanj kot državne jetnišnice, a jih je sedaj že nekaj razpadlo. Jezdila sta potem skoraj tri ure okolo mestnega ozidja, kjer je najlepši razgled po morji.

V ponedeljek zjutraj sta se odpeljala visoka gosta v „Bujukdere“ to je neka vas na morji, kjer bivajo čez leto poslanci katoliških držav. Tu sta zajutrkovala in si ogledala šolo, ki nosi ime našega cesarjeviča. Peljala sta se potem v „Bejkos“ ter si ogledala prečudni sultanov grad, katerega je sezidal Mehemed Ali v tem zlogu, kakor je bil sezidan babilonski stolp. Štirivogelnati odstavki naloženi so drug vrhu družega, ki so čem višji tem ožji, na vrhu stoji gradič, ki je sezidan iz najfinejšega mramorja. Potem sta šla na goro „Geant,“ kjer sta si ogledala grob Jozue. V Bujukderu sta videla tudi prastaro platano, imenovano „Gottfriedovo drevo,“ ker jo je bajé Gottfried Bouillon-ski za časa križarskih vojsk ondu zasadil. (Konec prihodnjic.)

Zgodovinsko - mestopisni obrazi.

(Spisuje P. F. H.)

XIII. Kočevje.

(Konec.)

Keta 1596. je mesto zadela zopet huda nezgoda. Po nekei deklici je nastal v 12. dan avgusta strašen ogenj. Cerkev je zgorela, a grad je bil zelo poškodovan. Zvonovi in topovi so se raztopili, poškodovani stolpi, nasipi in obzidje se je jelo podirati. Vse mesto je bilo zelo razdžano. Zaradi te nesreče so se mestni svetovalci obrnili do Ferdinanda II., naj jim odpusti davek, in jim dá vojaškega orožja iz deželne orožnice. Po večletnih prošnjah so nekaj malega prejeli. Vender si je mestice skoraj opomoglo in deželni knez je dal mestne meje določiti po posebnej komisiji.

Ferdinand II. je prodal do sih dob zastavljeno graščino (1618. l.) Jakobu baronu Kizelnu. Ker si je še več po okolici in bližnjih krajih ležečih posestev prikupil, povzdignil ga je Ferdinand II. v grofovski stan. Kočevje je postalo vsled tega grofija. Njegov dedič je grofijo prodal Engelbertu Turjaškemu. Kočevje je tedaj prišlo Auerspergom v last. Še denes je prvorojeni iz te rodovine njegov gospodar. — Cesar Leopold je podaril novemu gospodarju in njegovim naslednikom patronat mestne fare in šesterih fará po deželi. Zaradi njegovih mnogih zaslug kot deželni glavar v uradniških, vojnih in mejnih zadevah za avstrijsko hišo mu je podaril cesar Leopold Kočevsko mesto brez vsakeršne plače. Samó vojaško oblast je sebi in svojim potomcem pridržal. Takó je postal Vuk Engelbert Turjaški gospodar mesta in Kočevske dežele. Bil je dedni komornik in glavar Kranjske. Umril je v Ljubljani 1673. l. Njegov čas ga je imenoval „očeta domovine.“ — Ker ni bil oženjen, podedoval je njegova posestva njegov brat Janez Vajkard. Bil je jako nadarjen, in odgojitelj poznejšemu kralju Ferdinandu IV., tajni svetovalce, minister in dvorni knez. A ker se je zapletel z zvitim francoskim kraljem Ljudevitom XIV. v tajne obravnave, zameril se je pri cesarskem dvoru. Leopold I. je mogočnega ministra, ki je hrepenel tudi po kardinalskej časti, odpustil 1669. l. Šel je v Wels, pozneje v svojo domačijo, kjer se je bavil na svojih posestvih z lovom, ribištvom in učenjem bogoslovnih in modroslovnih vednosti. Umril je v Žuženperku v 62. letu svoje dóbe 1677. l. pozabljen od svetá. Njemu je sledil njegov sin in nemški knez Ferdinand. Za njegovega vladanja je napravil ogenj zopet mnogo kvare mestu (v 12. dan julija 1684. l.). V jednej uri je bilo mesto in grad v pepelu. Tudi cerkve so mnogo trpele. Mnogo prebivalcev se je izselilo na Avstrijsko, kjer je bilo dokaj svetá praznega.

Ko je po sedemletnej vojski knez Karol odstopil šlezki Münsterberg in Frankenstein pruskemu kralju Frideriku Viljemu, odškodoval ga je cesar Leopold II. s tem, da mu je dal náslov vojvode (1791. l.). Vsled tega je Kočevska dežela postala vojvodina, a vsak vladajoči knez vojvoda Kočevski. Prvi vojvoda Karol Jožef Turjaški je umrl v 2. dan oktobra 1800. l. Vojvodski klobuk je podedoval njegov drugorojeni sin Viljelm, oče sedanjemu vojvodu Kočevskemu, Karolu, ki je še slehernemu v spominu iz najnovejših časov avstrijske zgodovine. Od njega se nahajajo še tolarji od 1805. in 1806. l.

Lüteranske homatije, ki so po Kranjskem sploh vzbujale duhove, niso našle na Kočevskem podpore. Samó nekaj malo odpadnikov je bio. Plemstvo je ostalo zvesto katoliškej veri. Leta 1761. in 1776. je po Kočevji hudo razsajala goveja kuga. Pa tudi ljudem je naredila kuga mnogo britkosti, vzlasti 1578., 1600., in 1601. leta, ko je podavila najveljavnejše meščane, da je bilo mesto skoraj popolnem prazno in brez brambe.

Začetek tega stoletja je bil za našo deželo jako nevaren in žalosten. Že 1797. leta je došlo povelje, da morajo med Kočevskim in Ribnico, na tako zvanem „Schweinbergu,“ napraviti šance, ki se v razvalinah bajé še denes vidijo. Nad 4000 ljudi iz Kočevja in okolice je delalo in naredilo pet trdnjav, katere so zasedli vojaki. Ali vse to ni dosti pomagalo. Francozi zasedejo deželo 1809. leta in gospodarijo v njej do srede 1814. leta. Kočevjarji so brž osnovali črno vojsko, da bi razpodili sovražnika iz dežele. Tudi so se ustavljali plačevati kontribucijo, katero je Napoleon naložil deželi. Francoski vojaki so prišli nad upornike in dokaj kvare naredili deželi. V 16., 17. in 18. dan oktobra 1809. leta so plénili in požigali po mestu in okolici, in naredili nad 80.000 gld. kvare. Vender to še ni izpametovalo ljudi; še le vnelo jih je k večjej grozovitosti proti Lahom in Francozom. Pomorili so vse, kar jim je prišlo v pest. Slednjic so se duhovi vender pomirili in udali novemu gospodarju. Kočevska vojvodina je postala kanton Novomeškega okraja. Po odhodu Francozov je cesar Franc pohvalil Kočevjarje zaradi njih zvestobe. V mirnih časih si je mesto zopet opomoglo, kupčija se je razvila in oživéla.

Sedanje mesto šteje 1332 prebivalcev, ki se večinoma živé ob obrtu in kupčiji. V mestu je c. kr. okr. glavarstvo, dekanija in knežvo logarstvo. Za naobraženost skrbi nižja gimnazija in četeterorazredna ljudska šola.

— x —

Ne želi vsega, kar vidiš.

Otroci in odrasčeni ljudje se veselé bolj tega, kar je svojina drugih ljudi, nego tega, kar je njihova svojina. To, kar je tvoje, bodi si, da si si še takó želel imeti, skoraj se ti pristudi, a ptuje blago se ti vedno zdi lepše in boljše. In ako dobodeš to, po čemer si imel toliko hrepenenja, skoraj se bodeš tudi tega naveličal. Nimaš potem družega, nego več skrbi. Zatorej zapómni si, da ni dobro imeti več, nego toliko, kolikor je človeku v resnici treba.

Pač je bil srečen Sokrat, véliki grški modrijan in učitelj starega veka, ki je na nekem vélikem sejmu izpregovoril sledeče besede: „Hvala Bogu! toliko dobrih in krasnih stvari vidim tukaj, in jaz ne potrebujem nobene.“

Srečen, ker je bil zadovoljen s tem, kar je imel, ter ni želel, česar mu ni bilo treba.

Zatorej króti tudi ti svoja poželjenja, bodi zadovoljen z malim, kar imaš, ter ne želi vsega, kar vidiš in se ti zdi lepó in prijetno. Pomisli, da utegneš vedno več želeti, če bi se tudi vse tvoje želje izpolnile in nikoli ne bodeš zadovoljen, a zadovoljnost je polovica srečnega življenja.

Tone iz gošče.

— x —

Prirodopisno - natoroznansko polje.

Nosoròg.

Nosoròg (*Rhinócerus indicus*) je velika in zeló neukretna žival, ki živi po močvirjih Vzhodne Indije in se hrani največ z listjem, a zadovoljen je tudi z ločjem in trnjem, kadar nima boljše paše. Ta jako malomarna, lena in topa žival je pokrita z roženo, razpokano in skoraj nepredorno kožo, katera je, rekel bi, kakor deska debela in po globokih gubah v ščite razdeljena. Ušesi mu stojita po konci, gorenja ustna, kadar žrè, podobna je kratkemu, prstastemu roglju, a nad gobcem nosi 30—60 *cm* dolg, špičast, iz gostih vlaken vzrasten rog. Na vsem telesu nima ta žival prav

nobene dlake, razven okolo rogá, ušes in ob koncu repa nekoliko ščetin. Nosoróga štejemo v rod mnogopárkljarjev, reški med take živali, ki imajo po 3—5 v parklje obutih prstov in različno, ali saj večinoma popolno zobovje. Nosoróg je žival posebne velikosti: dolg je 3—4 *m*, a visok 2 *m*, in teži 20—30 metr. centov. Da-si je po dnevi buden, vender je po noči mnogo živahnejši. Ob vročini se skriva v gosto grmovje in spi. Spanje ima čudovito trdno ter navadno glasno smrči, da ga je slišati že iz daleč. Spečemu se lovi brez strahu približajo in ga takrat tudi najlaže ubijejo. Od ubitega velikana se porabi vse. Meso in mast se povžije, iz posušene kože delajo ščite, palice in remene, a največjo ceno ima rog, iz katerega se izdelujejo rožene kupice. Azijanci pijač najrajše iz tacega rogá, ker imajo vero, da v njem zašumi vsaka strupena pijača, ter se tako pozná, da je strupena.

Nosorógu ne naredi nobena žival nič žalega, samó človek ga strastno lovi in preganja. Ranjen nosoróg strašno divja ter se s povešeno glavo in

mižeč zakadí na lovca, a spreten lovec skoči hitro v stran in básna žival naprej dere. Zato lov na nosoroge ni takó opasen (nevaren), kakor bi si kdo mislil.

Vjet nosorog, vzlasti mlad, udomačí se polagoma, ali vedno ostane pust in top, zatorej ga človek ne more biti vesel.

Nosorogi so bili že stariim narodom znane živali in že Rimljani so poznali jednorožne nosoroge. Pripoveduje se, da je bil Pompej prvega nosoroga pripeljal v rimsko gledališče.

Po drugih krajih širocega svetá živé še drugi nosorogi. Na otoku Sumatri živí nosorog z dvema rogovoma, ki stojita drug za drugim, zadnji je nekoliko manjši.

—*—

Razne stvari.

Drobtine.

Pridni deček.

Ko pridni deček spati gré,
Vsi angeli se veselé,
Ki so vodili ga čez dan
Ga čuvali, mu stali v bran;
Veséli mu zdaj vsi želé:
Da hranil čisto bi srcé,
Bog varoval ga hádega,
In dal mu spanja sládkega;
Da zjutraj zopet zdrav, vesel
Bogú bi čast in hvalo pél.

F. Savinski.

(Solnčna toplota.) Količina toplote, katero vzprejme naša zemlja v teku jednega samega leta od solnca, tolika je, da bi ž njo lahko raztopil 30 m visoki sklad ledú, naložen po vsej površini naše zemlje. — Solnčna toplota jednega leta je 2300 milijonkrat tolika, kakor ona, katero vzprejme naša zemlja. Vsa ta toplota se izgubi v vesoljnem svetu. Vsa ta toplota skupaj bi lahko raztopila 800 milj debel, leden sklad, ki bi pa moral naložen biti na krogli takó velikej, kakor je solnce, tedaj 1.400.000krat večej od naše zemlje.

(Morska sol in voda.) Ako bi vso sol, kar je je raztopljene v morji, posuli po površini naše zemlje, pokrili bi ž njo našo zemljo 15 m na debelo. Vsa morska voda pa, ako bi bila jednako komerno razlita po vsej zemlji, pokrila bi jo 1000 m na visoko. — j —

Kratkočasnice.

* Nek kmet je gnal v jutro iz vasi deset oslov, dva svoja, a osem izposojenih od sosedov, da vozi ž njimi

drva. Kadar se z večera napravi domóv, zajaše jednega, a druge tirá pred seboj. Kadar dospeje blizu vasi, jame jih šteti, ali vsakokrat jih našteje samó devet, ne všteví ónega, na katerem je jahal. Pride po poti nek človek in kmet ga ogovovi: „Dober večer, mož! Ali niste srečali jednega osla?“ — „Koliko si jih pa imél,“ poprašá popotnik. — „Deset sem jih imel, ali zdaj jih vidim samó devet.“ — Domisli se takój óni človek, da ni vštel tistega, na katerem jaše, pa mu reče: „Jaz jih vidim jedenajst, a ne deset.“ — „Ej, kakó to?“ — „Glej, devet jih je pred teboj, jeden pod teboj, to jih je deset, a ti sam si jedenajsti, ker imaš táko pamet.“

* Obolel je star konj. To so slišali volkovi ter prišli obiskat bolnika. Videč, da se kmalu stegne, polegli so okolo konja in uprli oči vanj, a on vanje. Konj jim reče: „Lehko greste strani, da ne tratite časa pri meni; mene še dva ali tri dni ne bođe konec.“ — Volkovi mu odgovoré: „E, saj nemamo posebnega posla, čemu bi hodili, in težko bi nam bilo ostaviti tebe bolnika samega.“

* Dremal je osel pod praznimi jaslí. Nekdo potrka na hlevna vrata. „Kdo je?“ poprašá osel predramivši se. Oglasi se lastovica, priletévša na vso naglicó: „Hiti, da ideva; poslali so me po tebe na svatbo.“ Vpraša ga sin: „Kaj če to, da tebe starca vabijo, a ne mene mladega? saj bi jaz bolje zapel in poplesal nego li ti.“ — „Pa jim je vže pošlo drv ali vode,“ odgovori kisló osel.

(„Po Vaku Vrčevcu.“)

Demanti.

(Priobčil H. Podkrajskec.)

I.
 a
 a a a
 a a a a b
 c e e e e e e
 i i j j l l l l n
 u n n u p p p
 r r r s s s s
 t t t
 ž

II.
 a
 a a a
 a a a a a
 b b e e e e h
 i j j j j k k k l
 l l l m n n o o
 r r r r r r
 t u u
 v

III.
 a
 a e e
 e e e e g
 g j j k k k k
 m n n o o o o o o
 o o o p r r r
 r r r s s s t
 t v z

Zamenjaj v posameznih demantih črke takó med sabo, da bereš v devetih vrstah devet besed od leve proti desni; a srednja, rekše peta beseda naj se bere tudi od zgoraj nizdolu po sredi črk posameznih besed.

Besede naj značijo v I. demantu: 1. soglasnik; 2. koristno rastlino; 3. divjega dvoparkljarja; 4. pridevnik; 5. sveto deželo; 6. ptico ujedó; 7. namizno orodje; 8. žensko krstno ime; 9. samoglasnik.

V II. demantu: 1. soglasnik; 2. vprežno opravó; 3. množico ljudi; 4. nizek hrib; 5. slovensko mesto; 6. bakren denar; 7. domačo žival; 8. osobni zaimek; 9. samoglasnik.

V III. demantu: 1. soglasnik; 2. gospodarsko orodje; 3. dan v tednu; 4. pridevnik; 5. del Kranjske dežele; 6. bakren

denar; 7. ime kraja, kjer stanuje mnogo ljudi; 8. del človeške glave; 9. samoglasnik.
 (Rešitev in imena rešilcev v prihodnjem listu.)

Rešitev računске naloge in imena rešilcev v 5. „Vrtčevem“ številu.

I. Vseh orehov je bilo ravno 100.

Jožek jih je dobil = 45

Nežica 45 menj 10 = 35

Franek 35 menj 15 = 20

Vsi trije skupaj 100,
 to je 5krat toliko, kolikor Franek.

II. V jednom sodu je bilo 224 l vina, v drugem sodu 210 l.

Ko je potočil iz prvega jedno četrtino $\frac{224}{4} = 56$, ostalo je v njem še $224 - 56 = 168$ l; ko je potočil iz drugega jedno petino $\frac{210}{5} = 42$, ostalo je v njem še $210 - 42 = 168$ l vina.

III. Oče so stari 36, a sin 9 let. Oče so tedaj 4krat starejši od sina. Pred šestimi leti so bili oče 30 let stari, a sin 3 leta. Takrat so bili oče 10krat starejši od sina.

Vse tri naloge so prav rešili: Gg. Julij Goeken na Dunaji; Iv. Knapič, učitelj v Lučah (Stir.); Iv. Rejo in Iv. Princič, organist v Vipolzah; Jos. Valentič, učitelj v Lazaretu pri Kopru; Iv. Zarnik, učitelj na Breznici; Tone Janez v Corgnale; Fr. Ks. Krušič v Slov. gradu (Stir.); Jos. Zorn in Avg. Winkler, dijaka v Gorici; Dragotin Žitek, gimnazijalec v Ljubnu (Leoben); I. Mladič in Jos. Šušteršič, dijaka v Ljubljani; Matevž Zigon in Fel. Grum, trg. uč. na Savi pri Jesenicah; Štef. Podpac, uč. na Jesenicah; Fr. Krašovec, uč. v Št. Jurji na Taboru (Stir.); Nace Šijanec, uč. pri sv. Lovrencu v Slov. gor. (Stir.); Jernej Hlebs, zid. mojster v Ljubljani; Feri Souvan, uč. v Ljubljani; Fr. Gregorec, Fr. Kot. V. Baznič in Jul. Zager, učenci v Žavci (Stir.); Fr. Muič, uč. v Črnomlju; Učenci IV. razreda v Kobaridu. — Gospá Marija Tanšekova v Brežicah (Stir.); Bar. pl. Leder, Ivanka Trošt, Mic. Šimunovič, Franica Mihelič in Micica Kavšek, gospodične na Vinici; Agata, Marijca in Julika Kenda v Kresnicah; Antonija Breskvar v Ljubljani; Sofija Žilnik, učenka v Št. Jurji na Taboru (Stir.).

Vabilo k naročbi.

S prihodnjim „Vrtčevim“ številom se začne drugo polletje; zatorej uljudno prosimo vse óne čast. gg. naročnike, kateri so si „Vrtčev“ naročili samo za pol leta, da poteklo naročnino takó obnovó, da ne bomo imeli nereda v razposiljevanji. „Vrtčev“ stoji za pol leto 1 gl. 30 kr.

Novim naročnikom še lahko postržemo z vsemi letošnjimi listi.

Uredništvo „Vrtčev.“

mestni trg, šte. 23 v Ljubljani (Laibach.)

„Vrtčev“ izhaja 1. dnó vsacega meseca, in stoji za vse leto 3 gl. 60 kr.; za pol leta 1 gl. 30 kr. Napis: Uredništvo „Vrtčev.“ mestni trg, šte. 23 v Ljubljani (Laibach.).

Izdatelj, založnik in urednik Ivan Tomšič. — Natisnila Klein in Kovač v Ljubljani.